

Program B2B České rozvojové agentury – Balkánskou stezkou

Tuzemské firmy díky dotacím od České rozvojové agentury vstupují na trhy v zemích bývalé Jugoslávie s výrobky a technologiemi, které jim nejen zajistí zisk, ale také přispějí k místnímu rozvoji.

Ludmila Leškovská
Česká rozvojová agentura
leskovska@czda.cz

Za časů osmanské říše se cestovatelé vyhýbali balkánským silnicím po setmění – a bylo známo, že na některých územích nedokázal paša garantovat bezpečnost ani ve dne. Pirátské flotily byly hrozbou až do poloviny 19. století, kdy je Osmané společně s Řeky definitivně rozprášili. Vývoj historických událostí s sebou přinesl nové výzvy, jako je například odminování území postižených válkou, avšak od předmoderních časů se Balkán posunul mílovým skokem kupředu.

Do infrastruktury směřují masivní investice, úroveň kriminality je srovnatelná se západními zeměmi. Obchodní příležitosti pro podnikatele jsou mimořádné.

Stále více českých firem se proto kvůli přesycenosti středoevropského trhu vydává právě do zemí bývalé Jugoslávie. Navíc se zde české technologie a know-how těší velké oblibě.

Mezi zájemci o byznys v zemích, jako je například Bosna a Hercegovina (progressivní země, která o členství v EU zažádala minulý rok), patří i malé a středně velké české firmy a podnikatelé. Česká rozvojová agentura proto těmto firmám od minulého roku nabízí dotaci pro start podnikání v rozvojových zemích, vč. balkánských (dotace na tzv. podnikatelský plán).

Prospěch pro obě strany

České firmy díky těmto dotacím vstupují na trh s výrobky a technologiemi, které firmě nejen zajistí zisk, ale také přispějí k místnímu rozvoji. Bosna a Hercegovina totiž přes obrovský progres patří stále do skupiny zemí, které jsou podporovány zahraničními donory v rámci rozvojové spolupráce. Opakovaně se ukazuje, že transformační a předvstupní zkušenost České republiky je pro země západního Balkánu stále platná.

Pokud jde o podmínky dotace, Česká rozvojová agentura nabízí finanční podporu pro vytvoření podnikatelského plánu až do výše 500 000 Kč (a hradí až 90 % všech nákladů). Z této částky si může firma pokrýt osobní a cestovní náklady, expertní služby, tlumočení, překlady či právní analýzy.

Cílem je seznámit se s místním podnikatelským prostředím, zmapovat rizika a kon-

Česká rozvojová agentura se podílela i na realizaci projektu na solární ohřev vody v nemocnici v bosenském Mostaru. FOTO: CZECHAID.CZ

kurenci. „Podnikání na západním Balkáně přináší obrovské příležitosti, je však třeba postupovat obezřetně,“ tvrdí mentor programu B2B, špičkový konzultant Michal Neumann. „Úspěch investic závisí především na dobrých osobních vztazích s místními partnery a znalosti prostředí,“ dodává Neumann.

Cílem dotace je tedy usnadnit podnikatelům první krok a snížit rizika, která bývají důvodem, proč se malí a střední podnikatelé bojí na trh vstoupit.

Program B2B poskytuje také dotace pro vytvoření studií proveditelnosti, které mají za cíl nabídnout technické řešení například pro čištění odpadních vod nebo způsob, jak naložit s toxickým odpadem. Finanční podpora studií proveditelnosti může dosahovat rovněž až 500 000 Kč.

Třetí formou podpory je dlouhodobý B2B projekt, kdy česká firma už svého místního partnera má a spolu s ním vytvoří pobočku či joint venture v dané zemi (nebo uzavře jinou formu dlouhodobější spolupráce). Takové

B2B program České rozvojové agentury

Tento program reaguje na celosvětový trend rozvojové pomoci. Soukromý sektor byl identifikován jako důležitý partner pro rozvojovou pomoc, neboť jsou to právě finanční prostředky, které podnikatelům v rozvojových zemích chybí (naše investice), a moderní technologie a know-how, které zaručí úspěch na globálním trhu. Soukromý sektor jako realizátor rozvojových projektů se také ohlíží na dlouhodobou návratnost těchto investic (zisk).

Co jsou kořenové čističky?

Kořenové čističky odpadních vod fungují na stejných principech jako přirozené mokřady, kde probíhají samočisticí procesy.

Předčištěná odpadní voda protéká kořenovým filtrem, který je naplněn jemnými kamínky, na jejichž povrchu sídlí bakterie, které zajišťují čisticí proces.

Z hlediska ochrany přírody je kořenová čistička upřednostňována, zejména proto, že na rozdíl od klasické nevyžaduje žádné rozvody elektrického proudu ani strojní část obsahující přírodě nepříznivá mazadla a oleje. (zdroj www.korenova-cisticka.cz)

Kořenové čističky jsou ideálním technickým řešením pro čištění splaškových vod. Zájem o tuto technologii mají i některé balkánské země, například Bosna a Hercegovina. FOTO: KORENOVA-CISTICKA.CZ

projekty mohou být podpořeny až do výše pěti milionů korun.

Program B2B už zaznamenal první úspěchy. Za poslední dva roky podpořila agentura celkem 16 podnikatelských projektů, které směřovaly do zemí západního Balkánu. Z toho celkem sedm v Bosně a Hercegovině.

Společnost GEOTest v Bosně vytvořila studii proveditelnosti na zásobování energiemi pro město Teslić. Následně město studii použilo, aby získalo prostředky z evropského programu IPA II.

Dalším příkladem úspěchu B2B programu v Bosně jsou dlouhodobé aktivity firmy Dekonta, a. s., která se specializuje na environmentální projekty. Z konzultační práce přešla k vlastním investicím. V regionu Goražde

buduje kořenovou čistírnu odpadních vod, která má sloužit jako ukázkové zařízení pro nabídku této technologie dalším regionům v zemi.

Bosna a Hercegovina se dlouhodobě potýká s nedostatečnými zdroji vody a s vysokým znečištěním především povrchových, ale i podzemních vod. V současné době se pozornost vlády soustřeďuje na vybudování čistíček ve velkých městech. Malá města a obce, zvláště ty špatně dostupné, např. v hornatých oblastech, jsou zatím přehlíženy. Proto zde mohou být kořenové čističky ideálním technickým řešením pro čištění splaškových vod.

Ve spolupráci s obcí Goražde už byl proveden geologický a hydrogeologický průzkum. Následujícím krokem bude samotná výstavba

čističky. Dochází tedy k významnému přenosu know-how, vytvoření nových pracovních míst, ale především k cenově dostupnému řešení ekologického problému znečištěné vody.

Mezi nejzajímavější projekty započaté tento rok v Bosně patří záměr českého podnikatele bosenského původu Ongjena Greba s názvem Modernizace a rozvoj systému sušení a zpracování obilnin v regionu Brčko. Ve spolupráci s místním zemědělským družstvem má v plánu zajistit výstavbu provozní jednotky na sušení a zpracování obilnin o kapacitě 1500 tun.

Dosud totiž bosenská majitelé těchto sušiček využívali svého monopolního postavení. Farmáři si obilí mohli usušit za podmínky, že nasušené obilí prodají majiteli provozu za výhodnou cenu. Pokud s podmínkami nesouhlasili, vyšlo je sušení velmi drahé.

Nový český provoz bude fungovat s jednotnou cenou sušení pro všechny a s garantovanou výkupní cenou podle situace na trhu komodit. Do projektu jsou zapojeni také experti z Mendelovy univerzity v Brně, kteří budou školit místní pracovníky v oblasti účelného nakládání s obilninami. Projekt je z poloviny financován žadatelem o dotaci.

Podnikání na západním Balkáně přináší obrovské příležitosti, je však třeba postupovat obezřetně. Úspěch investic závisí především na dobrých osobních vztazích s místními partnery a znalosti prostředí.